

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

**Oddíl E – učební osnovy
VIII.3.B**

HISTORICKÝ SEMINÁŘ

VIII.3.B – Historický seminář

Charakteristika předmětu: HISTORICKÝ SEMINÁŘ ve vyšším stupni osmiletého studia

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia, doplňuje výuku dějepisu a současně z ní vychází. Spolupracuje také s dalšími společenskovědními obory a zeměpisem.

Stejně jako dějepis vybavuje studenta znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života v demokratické společnosti a přispívá k utváření jeho historického vědomí.

V historickém semináři jsou různými formami realizována všechna průřezová témata s výjimkou Environmentální výchovy. Osobnostní a sociální výchova prostupuje téměř všemi činnostmi v seminární výuce, výstupy ostatních jsou uvedeny v poznámkách učebních osnov.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	(1)	X
sexta	(1)	X
septima	(1)	X
oktáva	(1)	X

Organizace výuky

Historický seminář je jako volitelný předmět zařazen do výuky v kvintě až oktávě. Je veden seminární formou, jeho základem je heuristika a diskuze k tématu, které si studenti na počátku roku volí z nabídky koncipované v rozpracování obsahu učiva tak, aby byl každý trimestr věnován jednomu tematickému celku.

Při výuce je využívána učebna s audiovizuální technikou a možností připojení k internetu. Podle typu zvoleného tématu může být výuka realizována v exteriéru, v prostorách KVK, Severočeského muzea nebo Okresního archivu v Liberci.

Součástí předmětu je plnění dlouhodobějších tvůrčích a výzkumných úkolů, jejichž zadání opět vychází ze specifik tématu a má tudíž různé výstupy (referát, prezentace, publicistický příspěvek, obrazový dokument, didaktická pomůcka atp.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Tematická seminární výuka prohlubuje historické vzdělání studentů i jejich schopnost týmové práce. Významně přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí studentů nejen tím, že je učí chápat současnost v kontextu minulosti a utvářet si realistický pohled na skutečnost, ale i tím, že student umí řešit výzkumné úkoly, zvládá základy

VIII.3.B – Historický seminář

společenskovední analýzy a historické kritiky, učí se zásadám heuristiky i zpracování odborného textu.

Kompetence k učení

- výuku koncipujeme tak, aby studenti co nejvíce nových informací získali vlastní aktivní badatelskou činností
- získané informace třídíme, porovnáváme, zobecňujeme, základní údaje dále zpracováváme formou diskuzních příspěvků, referátů i odborných textů
- vedeme studenty k tomu, aby své badatelské i tvůrčí aktivity dokázali zorganizovat, časově rozvrhnout, aby si dokázali stanovit dílčí cíle i pracovní postup
- učíme studenty kritické práci s textem, na historických příkladech dokazujeme různorodé povahy pramenů a jejich subjektivitu
- pomocí komparace vedeme studenty k objektivizaci získaných informací, seznamujeme je s postupy vedoucími k posuzování věrohodnosti pramene
- rozvíjíme studentovu schopnost správně se orientovat ve společenských jevech a procesech, které jsou součástí každodenního života
- společně hodnotíme každé studentské vystoupení i týmovou práci, student hodnotí sám sebe kriticky, ale bez sebepodceňování, ostatní při hodnocení dbají na vyzdvižení pozitiv
- různorodými, účelnými, přínosnými a komplexně zhodnocenými činnostmi prohlubujeme studentův zájem o historii i pozitivní přístup k učení

Kompetence k řešení problémů

- historická látka nabízí stálé možnosti řešení problémů, proto pracujeme tak, aby studenti sami odvozovali nové historické jevy, promýšleli jejich kauzalitu i důsledky
- vedeme studenty k efektivním pracovním postupům vedoucím k vyřešení problému, učíme je problém segmentovat a analyzovat i volit efektivní způsob a možnosti jeho řešení
- při volbě variant řešení vycházíme z uplatňování různorodých myšlenkových operací, student smysluplně kombinuje heuristické, logické, empirické i tvůrčí postupy, ověřuje si výsledky své práce a porovnává je se známými skutečnostmi
- shromážděné informace a postřehy hodnotíme, porovnáváme a třídíme podle potřeby zadaného úkolu a vytváříme různé varianty řešení, které dále vyhodnocujeme a vybíráme z nich ty nejefektivnější – základem postupu zůstává diskuze nad každým krokem
- podobné postupy volíme i při individuálním řešení problémových úloh, student využívá zkušenosti ze skupinové práce i pro samostatná řešení
- při společných i individuálních činnostech vedeme studenty k tomu, aby uměli vysvětlit a zhodnotit každý svůj názor, aby o něm uměli diskutovat a byli schopni při polemice věcně a správně argumentovat

Kompetence komunikativní

- využíváme při výuce všechny dostupné zdroje informací a komunikační prostředky a vedeme studenty k tomu, aby s nimi uměli efektivně a tvořivě pracovat i bez pedagogického vedení

VIII.3.B – Historický seminář

- v průběhu každé činnosti usilujeme o to, aby student komentoval a vysvětloval svá stanoviska, na kladené otázky odpovídal souvisle, své myšlenky logicky řadil a argumentačně obhájil, aby jeho vyjadřování bylo srozumitelné, kultivované, s využitím bohaté, odborné slovní zásoby
- v průběhu diskuze dbáme na to, aby se studenti vzájemně poslouchali a reagovali na tvrzení ostatních
- při samostatných výzkumných úkolech i tvůrčích činnostech využíváme všech dostupných prostředků a forem komunikace k rozvoji komunikačních schopností studentů
- pracujeme s historickým dokumentem, na něm učíme studenty chápat text psaný ve starší době, jeho specifika a formální odlišnosti, učíme je k takovému dokumentu kriticky přistupovat a citlivě jej objektivizovat
- vedeme studenta k tomu, aby své komunikativní dovednosti efektivně využíval ke spolupráci s ostatními, aby byl ochoten se domluvit, naslouchat a respektovat druhého

Kompetence sociální a personální

- všechny tyto kompetence rozvíjíme při každé činnosti, protože seminář je založen především na vzájemné spolupráci, komunikaci a respektu
- vedeme studenty k tomu, aby dokázali přizpůsobit svou práci v předmětu svým schopnostem a možnostem, požadavkům zadání i očekávání pracovních partnerů, aby si utvářeli realistický pohled na skutečnost
- prací ve skupině učíme studenty spolupráci, rozvíjíme jejich schopnost rozdělit si úkoly a efektivně si práci zorganizovat i zhodnotit vlastní přínos společné činnosti
- volíme složení pracovních týmů tak, aby se zde utvářela příjemná pracovní atmosféra, vedeme studenty k ohleduplnosti a úctě k druhým i sobě samému
- posilujeme studentovu sebedůvěru, odpovědnost za vlastní jednání i organizační a tvůrčí schopnosti

Kompetence občanské

- občanské kompetence naplňujeme v průběhu každého semináře, podporujeme studenta ve schopnosti stanovit si cíl výuky, inspirujeme jej historickými příklady pro řešení současných problémů, svobodnou volbou tématu mu předáváme zodpovědnost za jeho důkladné prostudování
- na historických příkladech ukazujeme studentům, jak důležitý a nezbytný je respekt k druhému, snaha o pochopení jeho odlišností i uvědomění si vlastních specifik, a tím posilujeme studentovu toleranci, vstřícnost i otevřenost ve vztahu k druhým lidem
- díky dobré orientaci v minulosti umožňujeme studentovi důkladné a logicky podložené pochopení základních zákonných i společenských norem
- prostřednictvím pozitivních i negativních historických příkladů učíme studenta zodpovědně se rozhodovat v přítomnosti
- studiem historie vedeme studenta k úctě k národním tradicím, k tomu, aby je chránil a vážil si jich, chápal jejich podstatu a historické kořeny, aby se s nimi sžil a díky tomu se aktivně zapojil do občanského života
- prohlubujeme studentovo pochopení kulturního a historického dědictví, jeho pozitivní vztah k uměleckým dílům a smysl pro kulturu a tvořivost

VIII.3.B – Historický seminář

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Výběrová témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozhodující bitvy světových dějin • rozhodující události 1. světové války • rozhodující události 2. světové války • 2. světová válka v zázemí • dějiny Anglie • dějiny Francie • dějiny USA • dějiny Československa 1918 - 1938 • Československo v letech 1945 – 1948 • Liberec po roce 1945 (odsun Němců, politické procesy, 1968) • holocaust • téma dle vlastního výběru 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student aktivně ovládá zásady práce s prameny primární i sekundární povahy</i> ○ <i>při zpracování výstupu z tematické seminární výuky využívá všechny základní postupy – analýzu, komparaci, syntézu, generalizaci...</i> ○ <i>správně stanoví cíle své heuristické činnosti, jim pak podřizuje navržený pracovní postup</i> ○ <i>vyhledá všechny zdroje potřebné ke zpracování tématu</i> ○ <i>odděluje základní informace od dílčích</i> ○ <i>doplňuje historickou látku potřebnými údaji z jiných oborů</i> ○ <i>využívá ilustrační materiály pro komplexnější obraz zpracovaného tématu</i> ○ <i>rozšiřuje své historické poznání</i> ○ <i>chápe zásady historické kauzality a umí ji doložit na konkrétním příkladu</i> ○ <i>o studovaném tématu diskutuje, utváří si názor na sledované jevy, argumentačně jej obhájí</i> ○ <i>poutavě a odborně správně prezentuje výsledky své badatelské práce</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (heuristika – řešení problému, zodpovědnost za výsledky vlastní práce a její prezentace, kooperace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (odlišné názory na svět, respekt ke kulturnímu dědictví, nutnost mírového řešení konfliktů), Multikulturní výchova (odsun Němců – respekt k lidské důstojnosti a příslušnosti k etniku), Mediální výchova (kritická práce s textem)</p> <p>Využití učiva dějepisu a společenskovedních oborů</p>

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Výběrová témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • významné královské rody Evropy • Přemyslovci • Habsburkové • významné šlechtické rody libereckého regionu • hrady a tvrze na Liberecku • osobnosti libereckých dějin ve středověku a raném novověku • dějiny Československa 1918 - 1938 • Československo v letech 1945 – 1948 • rok 1968 v ČSSR • holocaust 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student prohlubuje svou dovednost pracovat s prameny primární i sekundární povahy</i> ○ <i>správně se orientuje v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, vyhledává zdroje potřebné ke zpracování tématu a ověřuje je</i> ○ <i>v praxi uplatňuje všechny zásady odborného zpracování historického tématu</i> ○ <i>stanoví si základní i dílčí cíle odborné práce, jim pak podřizuje navržený pracovní postup</i> ○ <i>zjištěná fakta srovnává, zobecňuje</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (badatelské činnosti a jejich prezentace – formulace myšlenek, syntéza, kooperace, komunikační dovednosti), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (genealogie – historická kontinuita</p>

VIII.3.B – Historický seminář

<ul style="list-style-type: none"> • významné světové bitvy novověku • rozhodující události 1. světové války • rozhodující události 2. světové války • téma dle vlastního výběru 	<p><i>a hodnotí z hlediska historické kauzality</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>využívá ilustrační materiály pro komplexnější obraz zpracovaného tématu</i> ○ <i>správně pracuje s odkazy a poznámkovým aparátem</i> ○ <i>rozšiřuje své historické poznání</i> ○ <i>o studovaném tématu diskutuje, utváří si názor na sledované jevy, umí jej argumentačně obhájit</i> ○ <i>přesvědčivě prezentuje výsledky své badatelské práce</i> 	<p>evropských dějin) Mediální výchova (kritický přístup k dokumentu, vliv médií na člověka)</p> <p>Využití učiva dějepisu a společenskovedních oborů</p>
--	---	--

S E P T I M A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Výběrová témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • ČSSR v době normalizace • Charta 77 • rok 1989 v ČSSR • Liberecko ve 20. století • rok 1968 v Liberci • rok 1989 v Liberci • totalitní režimy • diktátorské režimy 20. století • teror a násilí v českých dějinách • politické procesy v ČSR a ČSSR • historie EU • holocaust • významné mezinárodní konflikty po 2. světové válce • téma dle vlastního výběru 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student bezchybně pracuje s prameny primární i sekundární povahy</i> ○ <i>orientuje se v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, využívá meziměstskou zápůjčku, cizojazyčné zdroje i ústní prameny</i> ○ <i>vyhledává všechny zdroje potřebné ke zpracování tématu, ověřuje je a kriticky hodnotí</i> ○ <i>pracuje odborný text s dodržением všech formálních i obsahových zásad</i> ○ <i>klade důraz na formulaci závěrů vlastní práce, využívá konzultací s dalšími „odborně zainteresovanými“ spolužáky k detailnímu propracování syntézy</i> ○ <i>rozšiřuje své historické poznání a využívá je pro práci v dalších oborech</i> ○ <i>obhájí a vysvětlí všechny své názory na studované téma, zvládá odbornou polemiku i prezentaci své práce</i> 	<p>Realizována PT témata Osobnostní a sociální výchova (heuristika – zhodnocení vlastní práce, její prezentace, zodpovědnost za ni), Multikulturní výchova (totalitní režimy – nebezpečí náboženské a rasové intolerance a diskriminace), Mediální výchova (kritická práce s textem, posouzení objektivit pramenů)</p> <p>Využití učiva dějepisu a společenskovedních oborů</p>

O K T Á V A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
<p>Výběrová témata</p> <ul style="list-style-type: none"> • dějiny východní Evropy po roce 1945 • kolonizace a dekolonizace • významné poválečné konflikty v Asii • významné poválečné konflikty v Africe • významné poválečné konflikty ve střední a jižní Americe • dějiny papežského státu 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student v průběhu zpracování témat prokáže, že zvládl všechny zásady seminární práce (diskuze o tématu, o badatelských zdrojích, jejich dostupnosti, o stanovení cílů odborné práce, volbě pracovního postupu atp.)</i> ○ <i>odbornou práci prokáže svou schopnost bezchybně a komplexně zpracovat historickou studii</i> 	<p>Realizována PT Osobnostní a sociální výchova (řešení problému, kooperace, formulace myšlenek, prezentace, argumentace, hodnocení vlastní práce), Výchova k myšlení</p>

VIII.3.B – Historický seminář

<ul style="list-style-type: none"> • holocaust • proměny českých hranic a jejich zabezpečení • prezidenti ČSR • významné světové osobnosti 20. století • československý protikomunistický odboj • téma dle vlastního výběru 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>svou práci správně prezentuje a diskutuje o ní</i> ○ <i>orientuje se v badatelských fondech KVK, SM a SOA v Liberci, využívá primární prameny obrazové, zvukové, písemné i ústní</i> ○ <i>ovládá zásady výzkumu veřejného mínění i pravidla jeho statistického zpracování</i> ○ <i>využívá poznatků a zkušeností ze seminární práce při studiu dalších oborů i v předmaturitní přípravě</i> 	<p>v evropských a globálních souvislostech (komparace kulturních a společenských hodnot světa 20. století, hodnocení historické kontinuity v globálním kontextu - republika), Multikulturní výchova (holocaust, poválečné konflikty - poukaz na nebezpečí rasové nesnášenlivosti, diskriminace a předsudků), Mediální výchova (kritická práce s dokumentem, posouzení společenské hodnoty a objektivity pramene)</p> <p>Využití učiva dějepisu a společenskovědních oborů</p>
---	---	---